

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 ความชุกภาวะกิบอักษะแบบไม่แสดงอาการ ของการศึกษาในฟาร์มโคนมรายย่อย และฟาร์มขนาดใหญ่มีค่าใกล้เคียงกัน ในฟาร์มโคนมรายย่อยพบร้อยละ 39.72 ในฟาร์มโคนมขนาดใหญ่พบร้อยละ 33.31 และพบรอยโรคที่เนื้อเยื่อกิบ ความชุกร้อยละ 8.69

6.1.2 ผลของภาวะกิบอักษะต่อความสมบูรณ์พันธุ์

6.1.2.1 การศึกษาในฟาร์มโคนมรายย่อย ไม่พบความแตกต่างของค่าดัชนีทางการสืบพันธุ์ ระหว่างกลุ่มที่พบและกลุ่มที่ไม่พบภาวะกิบอักษะ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะกิบอักษะกับดัชนีทางการสืบพันธุ์ แต่ในกลุ่มที่พบภาวะกิบอักษะมีแนวโน้มที่มีค่าระยะห่างวันคลอดลูกและอัตราการผสมติดครั้งแรก สูงกว่ากลุ่มที่ไม่พบภาวะกิบอักษะ

6.1.2.2 ผลการศึกษาในฟาร์มโคนมขนาดใหญ่ ไม่พบความแตกต่างของค่าดัชนีทางการสืบพันธุ์ ระหว่างกลุ่มที่พบและกลุ่มที่ไม่พบภาวะกิบอักษะ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะกิบอักษะกับดัชนีทางการสืบพันธุ์ แต่ในกลุ่มที่พบภาวะกิบอักษะมีแนวโน้มของระยะห่างวันคลอดถึงวันผสมติด และระยะห่างวันคลอดลูก สูงกว่าค่าของกลุ่มที่ไม่พบภาวะกิบอักษะ รวมทั้งกลุ่มที่พบภาวะกิบอักษะมีแนวโน้มอัตราการตั้งท้องต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่พบภาวะกิบอักษะ และภาวะกิบอักษะมีแนวโน้มที่มีความสัมพันธ์กับระยะห่างวันคลอดถึงวันผสมติด และอัตราการตั้งท้อง

6.1.3 การศึกษาในฟาร์มโคนมขนาดใหญ่พบว่า โคลกลุ่มที่พบรอยโรคที่เนื้อเยื่อกิบมีอาการซากะผลก ในขณะที่โคลกลุ่มกิบอักษะแบบไม่แสดงอาการ กลุ่มรอยโรคตกเลือดที่พื้นกิบเพียงเล็กน้อย และกลุ่มโคปกติ ไม่พบอาการซากะผลก และรอยโรคตกเลือดที่พื้นกิบในเป็นรอยโรคที่พบมากที่สุด ร้อยละ 32.07 รองลงมาเป็นรอยโรคที่เกิดขึ้นกับเนื้อเยื่อกิบ ร้อยละ 1.63

6.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการพบภาวะกิบอักษะในการศึกษาฟาร์มโคนมรายย่อย พบว่าปัจจัยจากวิธีการให้อาหาร จำนวนมือในการให้อาหาร และพื้นที่คอกมีผลต่อการพบภาวะกิบอักษะ โดยที่วิธีการให้อาหารแบบแยกให้อาหารหยาบกับอาหารข้น ส่งผลให้มีโอกาสพบภาวะกิบอักษะ 3.34 เท่า ส่วนการศึกษาในฟาร์มโคนมขนาดใหญ่พบว่า ปัจจัยจากตัวโค (ลำดับท้อง อายุ และจำนวนวันรีดนม) มีความสัมพันธ์กับการพบภาวะกิบอักษะ โดยเฉพาะกลุ่มที่พบรอยโรคที่เนื้อเยื่อกิบ

6.1.5 ค่าโลหิตวิทยาของกลุ่มที่พบรอยโรคเนื้อเยื่อตับ มีค่าเฉลี่ยจำนวนเม็ดเลือดขาวรวม และค่าเฉลี่ยจำนวนเม็ดเลือดขาวชนิดนิวโทรฟิล มีค่าสูงกว่ากลุ่มอื่น กลุ่มที่มีภาวะตับอักเสบแบบไม่แสดงอาการและกลุ่มที่พบรอยโรคเนื้อเยื่อตับ มีค่าเฉลี่ยจำนวนเม็ดเลือดขาว ค่าเฉลี่ยจำนวนเม็ดเลือดขาวชนิดนิวโทรฟิล และค่าเฉลี่ยจำนวนเม็ดเลือดขาวชนิดลิมโฟไซต์ มีค่าสูงกว่าค่าสูงสุดของค่ามาตรฐาน

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 การศึกษารอยโรคตับอักเสบแบบระยะยาว (longitudinal study) ตั้งแต่ก่อนคลอด และติดตามศึกษารอยโรคหลังคลอดในโคตัวเดิมเป็นการช่วยให้ทราบระยะเวลาที่เริ่มเกิดตับอักเสบ และระยะเวลาการคงอยู่ของตับอักเสบซึ่งทำให้สามารถระบุช่วงเวลาที่มีภาวะตับอักเสบส่งผลกระทบต่อตัวโค และอาจพบผลความสัมพันธ์ของภาวะตับอักเสบกับอาการซากะเพลกได้มากขึ้น

6.2.2 ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับกับการเกิดตับอักเสบ โดยมีการตรวจวัดสารเอ็นโดทอกซินและสารที่เกี่ยวข้องกับการอักเสบ หรือการตรวจวัดการตอบสนองต่อสารเอ็นโดทอกซินในระดับยีน (gene expression) เพื่อทดสอบสมมติฐานของสารเอ็นโดทอกซินในการมีผลทำให้เกิดตับอักเสบ และหาความสัมพันธ์กับการพบรอยโรคตับอักเสบ หรือความสัมพันธ์กับฮอร์โมนทางการสืบพันธุ์และวงจรการทำงานของระบบสืบพันธุ์

6.2.3 การศึกษาเชื่อมโยงตั้งแต่ปัจจัยจากอาหาร กระเพาะหมักเป็นกรดแบบกึ่งเฉียบพลัน การพบสารเอ็นโดทอกซินและสารที่เกี่ยวข้องกับขบวนการอักเสบ ผลกระทบต่อระบบสืบพันธุ์ หรือการให้ผลผลิตน้ำนม จะทำให้ทราบถึงความสำคัญของภาวะตับอักเสบที่มีผลกระทบต่อการผลิตโคเนื้อของประเทศไทย รวมทั้งการศึกษาเชิงป้องกันผลกระทบจากภาวะตับอักเสบ โดยการศึกษาวิธีการหรือสารที่ใช้ในการจับสารเอ็นโดทอกซินเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตัวโค

6.2.4 ผลจากการศึกษาให้ความรู้แก่เกษตรกรหรือนักส่งเสริม ให้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาตับอักเสบในการเลี้ยงโคนม ผลของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดตับอักเสบ นำมาใช้ในการจัดการด้านอาหารเพื่อลดปัจจัยที่มีผล และเป็นการป้องกันและควบคุมการเกิดตับอักเสบในฟาร์มโคนม

6.2.5 ควรทำการศึกษาผลของภาวะตับอักเสบต่อประสิทธิภาพการผลิตน้ำนม เช่น คุณภาพของน้ำนม และการเกิดเต้านมอักเสบ